

Vil hava ALS at gjalda til nýútbúgving

POLITIKKUR Eyðgunn Samuelsen hevur lagt fram uppskot til samtyktar, har løgtingið heitir á landsstýrismannin í vinnumálum um at tryggja fólki stuðul úr ALS eftir loknan lestur

Eiríkur Lindenskov

– Heitt verður á landsstýrismannin í vinnumálum um at fyrireika og at leggja fyri Løgtingið lógaruppskot, ið ger tað møgulegt hjá lesandi at koma í ALS eftir loknan lestur, sigur Eyðgunn Samuelsen, løgtingskvinna fyri Javnaðarflokkin í uppskotinum.

Hon vísir á, at eitt tað størsta vandamálið í okkara samfelag er tann ovurstóra fráflytingin av landinum.

– Fyri at fáa tamarhald á hesum vandamáli og at fáa fólki at koma heimaftur til Føroyar er tað umráðandi, at forðingar í føroyskari lóg-gávu verða tiknar burtur. Eisini fólki, ið taka hægri útbúgving her heima, mæta forðingum í sambandi við upptøku í ALS-skipanina, um tey ikki fáa starv beint eftir loknan lestur, sigur Eyðgunn Samuelsen í viðmerking til uppskotið.

Hon heldur, at ein stór forðing hjá teimum, ið hava lokið útbúgving, er, at tey ikki hava møguleika at innlimast seg í ALS, meðan tey søkja sær arbeiði.

Hava a-kassa í Danmark

– Skipanin í okkara grannalondum er soleiðis háttað, at lesandi kunnu innlimast seg í ein a-kassa eftir loknan lestur. Í Danmark kunnu lesandi, í seinasta lagi 14 dagar eftir at tey hava fingið prógv, innlimast seg í ein a-kassa og fáa útgaldið eina upphædd á 646 krónur um dagin, ella 13.907 kr um mánaðin, í mesta lagi í 2 ár, sigur hon.

» **Í Danmark kunnu lesandi, í seinasta lagi 14 dagar eftir at tey hava fingið prógv, innlimast seg í ein a-kassa og fáa útgaldið eina upphædd á 646 krónur um dagin, ella 13.907 kr um mánaðin, í mesta lagi í 2 ár**

Henda upphædd er lægri enn tann upphædd, tey, ið eru arbeiðsleys, fáa. Arbeiðsleys fáa útgaldið 788 krónur um dagin, ella 17.073 kr um mánaðin.

Meginreglan í ALS er, at viðkomandi hevur eitt útrokningargrundarlag, og at viðkomandi betalir inn í ALS.

– Sum áður nevnt hava nógvi lesandi arbeiði við síðuna av lestrinum, og nógvi av

teimum, ið lesa uttanlands, arbeiða í Føroyum um summarið. Sostatt hava tey flestu lesandi goldið inn í ALS í styttri ella longri tíðarskeið, meðan tey hava nomið sær útbúgving, sigur Eyðgunn Samuelsen.

Tingkvinnan kundi hugsað sær, at tey lesandi, ið komu inn í ALS, tá ið tey flyta heim, ella hava lokið prógv í Føroyum, fáa eina sámliga

upphædd, ið ger tað møgulegt at klára seg í eitt avmarkað tíðarskeið. Upphæddin eigur at verða sett í mun til aðrar veitingar hjá ALS, og tíðarskeiðið kundi til dømis verið eitt ár.

Størri møguleikar í Føroyum

– Nógvi lesandi arbeiða, meðan tey lesa. Ein møguleiki kundi tí verið, at inn-tøkan seinastu 12 mánaðirnar taldi við sum útrokningargrundarlag. Meginreglan má tó vera eitt minsta útgjald fyri øll, heldur hon.

Hon vísir á, at henda skipan hevði gjørt tað møgulegt at flutt heimaftur eftir loknan lestur og fyrirbyrgt, at liðug útbúgvin í Føroyum flyta av landinum. Møguleikin at fáa eitt arbeiðið í Føroyum skuldi, tá samanum kemur,

verið størri, tá ið viðkomandi eru stódd í Føroyum, enn um søkjast skal uttanlands frá.

Eisini fyri tey í Føroyum

– Ein vansi við onga skipan at hava í Føroyum fyri henda yrkisbólki er, at enn fleiri lesandi velja at búseta seg uttanlands eftir loknan lestur. Ofta fáa lesandi børn stutt eftir, at lestrurin er liðugur, og verður ein tá noyddur at reiðrast uttanlands, er sannlíkt fyri, at tey seta kós heimaftur verri, enn um tey høvdu møguleikan at koma heim bein-anvegin. Tí eigur eisini at verða funnin ein loysn fyri henda yrkisbólki viðvíkjandi atgongd til barsilsskipanina, sigur Eyðgunn Samuelsen.

Á sama hátt er hjá teimum, ið hava lokið útbúgving

her heima. Mugu tey ganga arbeiðsleys uttan figgjarligan stuðul, er tað nærliggjandi, at tey leita sær av landinum, har tey hava fleiri møguleikar, heldur hon.

– Við eini tílíkari skipan, kunnu vit, við at lata fólki fáa ALS gjald í tildømis eitt ár fáa fleiri borgarar, ið koma at gjalda inn í skipanina eitt heilt arbeiðslív. Avbjóðingarnar í føroyska samfelagnum eru stórar, ikki minst er verandi fólkasamansetingin ein avbjóðing nógvi ár fram. Tí eiga vit at gera alt, ið letur seg gera, fyri at fáa tær forðingar av vegnum, ið eru við til at økja ella fasthalda stóru fráflytingina, sigur Eyðgunn Samuelsen.